

Pressiteade
Luxembourg, 11. november 2019

ELi audiitorid hoiatavad, et Schengeni piirikontrolli IT-süsteemid on hästi kavandatud, kuid andmeid tuleb sisestada kiiremini ja need peavad olema täielikumad

Euroopa Kontrollikoja avaldatud uue aruande kohaselt peaksid liikmesriikide piirivalveasutused rohkem keskenduma täielike andmete kiirele sisestamisele ELi infosüsteemidesse, mis toetavad Schengeni ala välispiiride kontrollimist. Schengeni IT-süsteemid on kasulikud töövahendid ja piirivalvurid kasutavad neid piirikontrolli käigus üha enam. Siiski puuduvad süsteemidest teatavad andmed ning osa andmetest on ebatäielikud või ei ole õigeaegselt sisestatud. Audiitorite sõnul vähendab see kohati piirikontrolli tõhusust.

Schengeni ala loomine, millega kaotati piirikontrollid 22 osaleva liikmesriigi ja nelja muu Euroopa riigi vahel, suurendas piirkonna välispiiride tõhusa kontrolli ja järelevalve tähtsust, et ennetada kuritegevust ja terrorismi ning ohjata rännet. ELi eelarvest eraldati piirivalvurite tööd hõlbustavate IT-süsteemide loomiseks hinnanguliselt enam kui 600 miljonit eurot.

Audiitorid uurisid, kui hästi võimaldasid peamised IT-süsteemid piirivalvuritel kontrollida Schengeni alale sisenevaid isikuid ametlikes piiripunktides – maismaal, meresadamates ja lennuväljadel. Kõnealused IT-süsteemid hõlmasid isikute ja esemete, viisade ja varjupaigataotluste kontrollimist, sõrmejälgede võrdlemist ja reisijate andmeid. Audiitorid külastasid Soomet, Prantsusmaad, Itaaliat, Luksemburgi ja Poolat.

„Piirivalvurid kasutavad IT-süsteemides olevaid andmeid, et otsustada, kas isik võib piiri ületada; kohati ei saa nad aga süsteemist otsuse tegemiseks piisavat teavet,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Bettina Jakobsen. „Meie auditi eesmärk oli leida nende süsteemide ülesehituses ja kasutamises aspekte, mis võivad aidata piirivalvuritel oma tööd tõhustada.“

Audiitorite sõnul on Schengeni IT-süsteemid piirikontrolli hõlbustamiseks üldiselt hästi üles ehitatud ja külastatud liikmesriigid järgisid enamasti kehtivat õigusraamistikku. Mõned riigid võimaldasid aga tõhusamat piirikontrolli kui teised, ja liikmesriigid võiksid infosüsteeme kasutada süstemaatilisemalt.

Enam kui pooled audiitorite küsitletud piirivalvureist olid mingil ajal lubanud isikutel piire ületada, ilma et nad oleks andmeid süsteemidest kontrollinud. Eelkõige märkasid audiitorid, et väljastatud Schengeni

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

viisade arv erineb kontrollitud viisade arvust, mis võib viidata asjaolule, et viisasid ei kontrollita süstemaatiliselt kõigis piiripunktides.

Piirivalvurid ei saa süsteemidest alati õigel ajal täielikke andmeid. Kui nad kontrollivad kellegi nime, võivad nad saada sadu tulemusi (enamik valepositiivsed), mida nad peavad ükshaaval kontrollima. Audiitorite sõnul vähendab see piirikontrolli tõhusust ja suurendab ohtu, et õigeid kokkulangevusi ei märgata.

Pikad viivitused kontrolliks ja reisijate andmete salvestamiseks mõeldud IT-lahenduste kasutuselevõtul ei võimaldanud piirivalveasutustel tähtsat teavet jagada. Viivitused mõjutasid ka teabe jagamist piiril valitseva olukorra kohta ja sõrmejälgede andmete vahetamist. Audiitorid hoiatavad, et sõrmejälgede andmete edastamisega viivitamise tõttu võidakse määrata vale riik varjupaigataotluse töötlemise eest vastutavaks. Lisaks läheb liikmesriikidel kaua aega hindamiste käigus tuvastatud süsteemipuuduste kõrvaldamiseks, kuigi hindamised ise olid audiitorite arvates põhjalikud ja metoodilised.

Audiitorid soovivad Euroopa Komisjonil edendada IT-süsteemide alast koolitust, täiustada andmekvaliteedi kontrollimenetlusi, analüüsida väljastatud ja kontrollitud viisade arvu erinevust, lühendada andmete sisestamiseks kuluvat aega ning kiirendada leitud puuduste kõrvaldamist.

Toimetajatele

Kuigi iga Schengeni riik vastutab ise oma piiride kaitsmise eest, eeldab nendevaheline tõhus koostöö piirikontrolli teatavat ühtlustamist ja ühist viisapoliitikat. 2018. aastal väljastasid nad üle 14 miljoni lühiajalise Schengeni viisa. Oktoobrist 2015 kuni septembrini 2017 väljastasid viis kõige suurema arvu viisasid väljastanud riiki (Hispaania, Itaalia, Kreeka, Prantsusmaa ja Saksamaa) peaaegu 18 miljonit viisat, kuid kontrollisid oma piiridel vähem kui 14 miljonit viisat. Schengeni riigid kasutavad ka enam kui 200 eri liiki viisasid, mis võimaldavad kogu Schengeni alal reisimist; sellised viisad ei ole ühises IT-süsteemis ja seega ei jagata nende kohta teavet ka teiste riikidega.

Välispiiril riiki mittelubatud kolmandate riikide kodanike arv oli vahemikus 440 000 (2017. aastal) kuni peaaegu 500 000 (2009. aastal). Ajavahemikus 2013–2017 peaaegu kolmekordistus teistest riikidest pärit hoiatusteadetel põhinev tagaotsitavate isikute ja esemete kokkulangevuste arv – 87 000-lt 243 000-ni. Kuuaruannetes esitatakse võimalike andmekvaliteedi probleemide kohta ligikaudu 3 miljonit hoiatusteadet (kokku on kirjeid ligikaudu 82 miljonit).

EL on loonud viis IT-süsteemi: Schengeni infosüsteemi, viisainfosüsteemi, Euroopa varjupaigataotlejate sõrmejälgede andmete võrdlemise süsteemi, Euroopa piiride valvamise süsteemi ja broneeringuinfo süsteemi. ELi liikmesriigid kasutasid olemasolevaid ELi vahendeid ainult piiratud määral piirikontrolli IT-süsteemide täiustamiseks.

Eriaruanne nr 20/2019: „Piirikontrolli toetavad ELi infosüsteemid: kasulikud töövahendid, kuid rohkem tuleb keskenduda andmete õigeaegsusele ja terviklusele” on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles. Audiitorid on ka varem avaldanud aruandeid seonduvate teemade kohta, nagu tolli IT- ja kontrollisüsteemid, Schengeni infosüsteem ja välisränne.

Pressikontakt:

Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu

Tel (+352) 4398 45410   Mobiil +352 621 55 22 24